

39. številka.

"EDINOST"
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **terkih, četrtkih in sobotah**. Zjutranje izdajo izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obojno izdanie stane:**
 za jeden mesec L. — 90, izven Avstrije L. 140
 za tri meseca . . . . . 260.
 za pol leta . . . . . 5.—
 za vse leto . . . . . 10.—
 Na naročbe brez prilожene naročnine se ne jomijo ozir.
 Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 20 avt., izven Trsta po 25 avt. Sobo tno večerno izdano v Trstu 4. avt., izven Trsta 5. avt.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Dragocena pripoznanja.

Mladočenski poslanec dr. Eim je gospodnik, pred katerim snemajo spoštivo svoj klobuk tudi njega politični nasprotniki. Kadar-koli se oglaši, svesti si sme biti, da beseda njegova ne ostane brez vtisa. Tako je bilo prošlega leta, ko je prepričevalno, bistro in plemenitom zanosom branil svobodo tiska: ko se je, dostojno iskrenega branitelja prave prave političke svobode, potegoval za to, da se naše časopisje, to zrcalo narodovega mišljenja in čutstvovanja, reši tesnih spon, v katerih tiči isto naš zastareli in moderni, konstitucionalni državi gotovo ne primeni tiskovni zakon. Celo nemško-liberalno časopisje ni moglo takrat drugače, nego da je odritim priznanjem zabeležilo Elmov nastop za — idejo svobode.

Tako je bilo takrat. A tudi pred parnevi, ko je poslanec Eim v dolgem govoru razvijal razloge, radi katerih ne morejo on in njegovi somišljeniki dovoliti proračunskega provizorija sedanjem sistemu, so napravila njegova izvajanja mogočen utis na prijatelja in neprijatelja. Ta utis je bil tolik, da je posl. Eim se svojim govorom izvral več gospodov ministrov na odgovor.

Z meritorno vsebino Elmovega govora se nočemo baviti danes, ker hočemo potrpeti, dokler dobimo v roku stenografski zapiski dotedne seje.

Namen pa nam je danes spominjati se zaključnega odstavka v govoru njegove ekselence gospoda ministra Plenerja, koji odstavek je bil posvečen izvajanjem posl. Eima in je splošne važnosti za naše avstrijske odnosa. In ako ne bi bil posl. Eim se svojim govorom dosegel drugača, nego da je ministra Plenerja prisili do dragocenih in načelnih važnih pripoznanj, bila bi že njegova zasluga neizmerna.

Da vidimo!

Gospod minister je reklo:

„Gospod posl. Eim je menil, da odnosa med narodi niso bili nikdar tako slabi kakor sedaj, in je neka posebnost sedanjega parlamentarskega položenja, da je misel sprave oddaljena bolj nego kedaj poprej, ter da bode možno priti do takega sporazumljenja le po zrušenju sedanja parlamentarno koalicije in po ustvarjenju nove koalicije.“

Po tem uvodu je gospod minister omenjal zadoščenjem, kakško je ravno v tej dobi jelo prodirati prepričanje o potrebi pričenja drugega dežela nega jezika. Vsakemu domoljubu da je dolžnost, povspodbavati ta nastopajoči preobrat v mišljenju in v nazorih o narodnem razmerju.

Na to je pripoznal gosp. minister, da

PODLISTEK.

81

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripovest XVI. veka.

Spisal A. Šenov.

V.

„Vse vam povem. Ko ste jo prinesli pol-mrtvo sem, vsa je trepetala, tresa jo je vročica. No, čuvaj nas Bog, rekel bi, bila je mrtva. Komaj sem prilezla iz gneče domov, a ko sem stopila v hišo, joh in gorje, evo sirote brez zavesti. Morali smo jo polivati in škopiti, a še-le ponoči je revica spregledala. A zopet jo je spopadlo trdo spanje. V skrbah sem bila pa kako, plakala sem in molila, kakor da je za dvojno zdravje. Oče osoren in otožen, pa kako tudi nebi! Otožnost brala se mu je na očeh. Lekarničar Globicer kuhal je zdravila, in jaz sem stregla deklic, ali kaj je pomagalo. Dora počela je blesti v snu, in to dan za dnevom. Govorila je karibodi; starca mi glava ne pomni več, kajti bilo je vse zmešano. Bledla je o menih, o Turkih, o ognju — in upila na pomoč; meni

koalicija res ni spolnila marsikaj, kar se je pričakovalo od nje v prvih letih, a radi tega še vedno ni zgrešeno sedanje razvrščenje strank. Ako koalicija ne dožene ničesar drugačega, nego nekoja velika zakonodavna dela, s kajimi se mučimo že nad 30 let, smatrati bodo to velikim uspehom. Kar se dostaja volilne preosnove, pomisliti treba, da je izvedenje iste pri naših posebnih avstrijskih odnosih mnogo težavejše, nego v drugih narodno jednotnih državah.

Sedaj pa pridejo najvažnejši stavki:

„Države, katerih sestava slični na narodni jednotnosti vseh podanikov, ki torej predstavljajo veliko jednostavniji sistem, lahko prepuščajo strankam, tudi merodavnim v vodilnim, veliko širneje polje za razvoj v strankarskem zmislu, nego pa država, ki veljajo neki posebni pogoji, neizogibno potrebni za obstanek. Za ohranitev teh pogodb je treba iskati trajne večine v poslanski zbornici, da ne pride v nevarnost konstrukcija države.“

Zatem je minister označil kot nevarne za mirni razvoj državnih stvari vse one stranke, ki že 16 let sem pobijajo našo vnašnjo politiko, ki se protivijo našemu razmerju do države ogerske in ki bi hotele prekoniciti vse sedanji socijalni red. Proti takim strankam morajo se družiti vse oni, ki nočejo skrbeti le za svoja strankarska načela ampak tudi za to, da se avstrijska država okrepi in konsoliduje; ki so torej poleg svojega strankarskega programa vsprejeli tudi jednak mero dolžnosti do države. Razvoj in parlamentarno življenje ne obstojita v neprestanem sprožanju velikih vprašanj in v zgolj zanikanju, ampak le v mirnem razvoju stvari more dovesti do zadovoljstva naših narodnosti in do konsolidovanja domovine.“

To so zares dragocena pripoznanja; iz ust ministra Plenerja pa naravnost neprecenljiva, kajti z nekaterimi teh svojih izjav je minister Plener naravnost zatajil v sprošlost, tradicije, stremljenja, načela in konečni cilj one in iste stranke, koji je bil on voditelj, dokler ni sel na ministerski fotelj.

Koja so vendar načela nemškoliberalki stranki, po čem je hrepela v stremila vsekadar ta stranka? Na kratko bodo rečeno: to, po čemer stremi nemškoliberalka stranka, je v dijametralnem nasprotju z onim, kar je g. minister Plener, dosedanji in morda tudi prihodnji vodja te stranke, označil kot jedino podlago konsolidiranju naše države, mirnemu razvoju državnih stvari, miru med narodnostmi in zadolo-

pa kakor da mi nožem paraš srce. Da, res — tudi o mladem gospodu, o krasnem junaku je govorila.“ —

„Kuma!“ pokarala jo je Dora, in rdečica jo je obliila do vrha čela.

„Pusti, pusti! vse treba da povem. Da, o mladem junaku in več tega. Takrat prištevi vi, gospodiči dragi, prašat po njenem zdravju.“

Pavel pokimal je glavo.

„A jaz sem rekla, huda je. Zdvajala sva, oče in jaz. Kmalu potem odšli ste nad Turke; malo po malem vracača se je deklica zavest. Ali ne je bilo moči ni da pridigne glavico, a da vstane, kaj še! Vsa je iznemogla in bila potrta. Tako je bilo štiri in več mesecev. Trpela je mnogo, ali hvala Bogu, bilo je i nade, da deklica ozdravi. Za dolgih onih noči, ki sem čivala kraj nje, menili sve se tudi o vas. Napisled je tudi vstajala malo po malem. Pojde na boljše, rekla sem. Ali bilo je zlo. Prerano se je junačila ter prehladila se v cerkvi; boleznen se je ponovila pa stokrat hujše. Ginola je,

voljnosti teh poslednjih. Gospod minister Plener je obsodil svojo lastno stranko in nje cilj — to je najvažnejši moment iz govora tega gospoda, to so dragocene besede iz ust ministra, ki sedi v sedanjem ministerstvu kot zastopnik iste — nemškoliberale stranke.

Mar pretirujemo, mar si domišljamo? Ne! Saj leže načela v vodilne misli te stranke kot odprta knjiga pred nami. In v tej knjigi čitamo, da se je nemškoliberalka stranka vsikdar borila za fikcijo, da Avstrija boli v nemškojednotna država, da je bil okosteneli centralizem kardinalna točka nje programa; da smatra germanizacijo kot univerzalno sredstvo za vse avstrijske bolečine; da trdi, da v Avstriji je absurdno govoriti o jednakoveljavnosti (ta pojmu so iznašli kot protitežje proti pojmu jednakopravnosti, določenemu v naših osnovnih zakonih) vseh podanikov; da hoče uveljaviti teorijo o superjornih in inferjornih plemenih ter da je nemškemu liberalizmu prisojeno vrhovno voditeljstvo ter da se imajo vsi drugi le — pokoriti; s kratka: vse stremljenje, vse težnje stranke bili so vsikdar neizprosno nasprotne misli zložnega sodelovanja vseh narodnosti in vseh strank v blagor in prospeh države, da je torej ta stranka neizprosna protivnica poštenje in avstrijskim odnosom primerni koalicije, kakoršno si je gotovo mislil tudi poslanec Eim.

Nemškoliberalka stranka zahteva, da Avstrija boli jednotna (t. j. nemška) država, nje poverjenik pa je zatrdil, da razmere v Avstriji se ne morejo razvijati tako, kakor v narodno jednotnih državah.

Nemškoliberalka stranka bi hotela nemčiti vsevprek, minister Plener pa blagoslovil trenek — tu pustimo seveda na strani vprašanje, v koliko sta tu govorila resnično prepričanje in odkritovrnost —, ko je jelo prodirati prepričanje o potrebi prinčenja družih deželnih jezikov, kar je v očitem nasprotju z misljijo ponemčevanja.

Nemškoliberalka stranka bi hotela razvrstiti avstrijske državljane v gospodovalne in podrejene, minister Plener pa si želi koalicije „zmernih“ življev iz vseh strank in torej tudi narodov, s čemer posvečuje načelo jednakoveljavnosti vseh strank in vseh narodnosti.

Tako bi lahko vsporejali nadalje in vsaka beseda bila bi nov dokaz, da je nemškoliberalka stranka posebljeno nasprotstvo našem, kakor jih je razvijal te dni v poslanski zbornici nje voditelj, ekselencia Plener. In

kakor da so jo kače pile. Jojmene, mislila sem, rano se jej kopije grob. Sreč mi je pokalo, meni in očetu. Vsi lekovi kakor da so voda. Na srečo namerila sem se na staro znanko, ki zna lečiti vse prek, pa kuhaj travo „gavez“ na mleku, in Dora moral je piti. In pomagalo je, hvala Bogu in vsem svetnikom! Prebolela je miljenka. Bila je potem na deželi, ker se tam zdravje diše, okreplila se, kakor vidite, akoprem ni sedaj ni šale. A sedaj da res se zaobljuba remetnejši Gospej, in vse bode dobro!“ zavrnila je starka, pogladivši nežno tresočoj rokoj Dorino glavo.

(Dalje prih.)

Kamniško pismo.

II.

Satirka, satirka nam daje!

Ta klasično-bolestni vsklik dvignil se je nedvomno iz razmučenih prs mož, ki je poznal svet in njegove perfidije in tudi vsled njih kaj pretrpeti moral. Mogoče da je bil mož celo kak rara avis med ljudmi svo-

Oglas se računa po tarifu v pettu; za naslove z debelimi črkami so plačuje prostor, kolikor obogača navadnih vrednosti. Poslana osmrtnica in jarmenahvale, žadni oglasi itd. so računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošljajo uredujščemu ulici Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejmejo. Kopisti se ne vredajo.

Naročnina, reklamacija in oglase sprejemo **upravnitev** ulica Molino p. c. colo h. 3, II. nadst. Odprete reklamacije so proste postnine.

„Edinost je moč!“

tako moramo priti do zaključka, ki smo ga napisali že popred gori, da je namreč njevna ekselencia, prisiljen po poslancu Eimu, zatajil glavna načela svoje lastne stranke ter obsodil konečne cilje onih, ki so njegov somišljeniki. S tem je pripoznal, da so le oni pravi avstrijski domoljubi, ki hote, da vsi avstrijski narodi kot jednakoveljavični činitelji sodelujejo za blagor in obstanek države, a da so oni, ki se iz strankarsko-sobičnih ozirov bore proti misli zložnega in sporazumnega delovanja, izdajice na bodočnosti te države.

Zabeleživi ta dragocena pripoznanja ministra Plenerja, bi lahko zaključili ta-le članek. Toda izrek g. ministra, da parlamentarno življenje v Avstriji ne obstoji v zanikanju, marveč v mirnem razvijanju in v strpljivosti med narodi, nasili, da spregovorimo par besed o naših primorskih razmerah.

Ta izjava ministra je bila očvidno naprjena proti onim poslancem, ki niso v koaliciji, a ako je bil ta izrek namenjen tudi našim primorskim zastopnikom, potem že moramo reči, da je gosp. minister zgrebil prav naslov.

Mari zanikujemo mi obstojne pogoje države, kakor jih je načrtal njegova ekselencia? Mar jih ne zanikujejo jedino naši nasprotniki, ki se trdrovratno protivijo po gospodu Plenerju proslavljeni strpljivosti med narodi? Od koli se pa more poroditi ta lepa čednost, nego iz ljubezni do pravice in iz načela jednakosti vseh ljudij in vseh narodnosti?

Kdor hoče po vsej sili, da bodijo jedni gospodarji in drugi hlapci, ta vzbuja na jedni strani ogorenost, na drugi pa oholost — a iz ogorčenosti in oholosti se še nikdar ni porobil duh strpljivosti in strpljivosti. Le naši nasprotniki, ki nam dosledno odrejajo sleherno mrvice jednakopravnosti in ki nočejo niti čuti o skupnem delovanju v blagor pokrajine, so tisti, ki siloma zapirajo svoja srca onemu čutstvovanju, označenemu po ministru Plenerju kot neizogibni pogoj vspešnemu razvijanju — četu strpljivosti in strpljivosti. In ako je res strpljivost med narodi obstojni pogoj države, potem smemo reči, da ti naši nasprotniki — naj so že v koaliciji ali pa ne — zanikujejo tudi obstojočne pogoje naši državi.

Na to stran imajo naši poslanci mirno vest: ne le da ne zanikujejo, kar treba državi, ampak oni delajo pozitivno in neprestano za ono in isto, kar želi njegova ekselencia: za strpljivost med narodi!

jega časa in mu je ta izvenrednost donašala stalne sitnosti. Vsaj pa je tudi samo kot tak zamogel izpoznavati nujno potrebo satirika, ker le kot tak stal je na onem višku, raz kateri se dā dobro opazovati, kaj se dogaja in motovili notri v mračnih nižinah močvirne vsakdanosti. Prav mnogokrat moral mu je siniti mrak trpkne nevolje preko lica, ko je gledal, kako človek, „vladar sveta“, tepta v pijani nezavest najlepša, od Stvarnika mu podljena svojstva v prah in se degraduje do živali, gomazeče v blatu; — a tudi mnogokrat začarelno mu je lice v lesu jezi, da bi zgrabil bi in jel mahati preko glav in pleč gneteče se svojati pod seboj. Da mu je ob tem nehotič se izvrl vsklik „satirika nam dajte!“, je gotovo disto naravno.

Da, satirika nam dajte!

Satirika, ki bi z ojstro, žgočo ironijo, s skeletičnim sarkazmom bistri duhove, „zničaval“ glave in kreč po prstih, da bi se razlogata krik in tuljenje, kakor v zverinjaku, ako med divje bestje udari bic in sunč drog. In satirika, takega satirika, kakoršnega je

Ker pa si take strpljivosti ne moremo misliti brez načela jednakopravnosti, torej ne moremo nikakor odstopiti od svojega menenja, da so le one stranke zares avstrijsko-patriotische, ki so zapisale na svojo zastavo náčelo stroge in brez pogojev jednakopravnosti, kot glavni pogoj strpljivosti med narodi, koja čelnost je — zopet po ministru Plenerju — glavni pogoj obstanku in sreči države.

Tako nam pravijo naše srce, naš razum in naša vest in kar nam veleva ta visoka instanca, to je za nas — evangelij.

Političke vesti.

Občinske volitve na Dunaju. Danes nam došli dunajski listi beležijo kislimi obrazi poraz, ki jih je doletel minoli četrtek pri volitvi za III. razred. In kako malobesedni so pri tem, kakor da niso pričakovali drugačnega izida Le glede izida v okraju „Leopoldstadt“ ne morejo prikriti svoje popravnosti. Originalna pa je — kakor vsikdar — znana „Neue Freie Presse“ pri svojem prizadovanju, da raztolmači vzrok porazu v tem okraju, kjer so vladali dosedaj njeni somišljeniki. Pravi namreč, da je bila zmaga antisemitov v tem okraju le tako mogoča, da je mnogo Židov glasovalo za antisemitskega kandidata, ker so ozloviljeni na tem, da je liberalna stranka tako slabotna in neodločna v borbi proti antisemitizmu. Zato torej, ker liberalna stranka ni zadostila odločna v borbi proti nasprotniku Židov, so Židje sami glasovali za svoje nasprotnike!!! Logika, kam si zašla, v liberalnem taboru te gotovo ni več?! Take bujne — neumnosti pač ni čuti sleherni danil Zadrega med židovskimi liberalci dunajskimi more biti res že skrajna — antisemitska voda jim res že sega do grilja.

Čudi po vsem tem, da se ... . Kdo bi se jeli v poslanski ... kolovodje te stranke segajoče ... zoornici toljilo in do sreca ... govoriti o strpljivosti. V sili ... stiski še le se grešnik zopet spomni svojega Boga, nemški liberalci pa — „strpljivosti med narodi“, o čemer govorimo danes tudi na uvođnem mestu.

Vollna preosnova. Danes čitamo zopet povsem nove vesti o tem vprašanju, koje podajemo tu brez komentarja. V prvo trdijo ta poročila, da je bila vest, kakor jo je bila priobčila „N. Fr. Presse“ o osnutju pete kurije, povsem netočna. Res je sicer, da se nova kurija razdeli v dve skupini, ali ne kakor je poročal omenjeni list, ampak takšč, da bodo v jedni skupini mestni volilci, v drugi pa volilci iz kmečkih občin. Volitve so pred uradni, nastopili so resni časi za to našo ubogo, ali draga nam Istro. V takih trenotkih treba resnih dogovorov in vzajemne vspodbuje. Nevednim treba pouka, tem veljajo v prvi vrsti taki shodi. Priti pa morajo tudi zavedni da se svojim jasnim vzgledom vspodbude milačneže, razbistre nevedneže ter navduše boječe Uprav v okraju podgrajskem zastavili so neprijatelji naše narodne ideje v poslednjem času vse svoje sile, pokažite jim že na volilskem shodu, da je zmanj ves njihov trud, da na teh naših slovenskih tleh ni mesta za spletke narodnih nasprotnikov!

Volilno gibanje. Pod tem naslovom bomo donašali vse važnejše vesti, tleče se predstoječih deželnozborskih volitev po Istri, zbor česar prosimo svoje prijatelje in somišljenike po Istri, da bi nam točno poročali o vsem, o čemer bodo sodili, da bi utegnilo koristiti dobri stvari, ako pride v javnost. Posebno jim priporočamo, da naj pazno zasledujejo vse delovanje naših nasprotnikov v ta namen, da bi prevarili in zaveli naše ljudstvo. Ob takih prilikah obečajo poznanji „sijori“ ubogemu kmetu zlate hrive in sre-

dobno navadi starih Egipčanov, ki so v svoje jedilne dvorane postavljali okostja prominolih rojakov, da jim je zatem živiljenje bolj dišalo...

Samo pomislišti je treba, — da vsak človek hoče biti najpopolniji sam, in čem v eljavični je v socijalnem oziru, tem popolniji hoče biti pred ljudmi in ako bi bil v resnici tudi največji slepč. In da je slepč še živo, zato imamo obilo dokazov, kamor-koli se ozremo po domovini okrog. Vzamimo si na primer človeka, ki si prisvaja naslov nekakega prve vrste odgojitelja mladine. Samo ob sebi umevno je, da je njemu, nalog to, kar neli svojo mladoč, izpolnjevati v prvi vrsti samemu, to se pravi, dajati svojim gojencem vzgled z lastnim v z g l e d n i m javnim in domaćim živiljenjem. A nekega dne se izvle, da so bili njegovi „vzgledi“ golji humbug, da je njegovo živiljenje polno „marog“ in da je njegov značaj pravcati kaleidoskop samih nečednosti. Koliko prizadevanja, koliko opravičevanja je treba, da se od javnosti „odvine“ probujeni sum, da pri „gospodu“ ni vse zlato, kar se sveti. Istotako

Različne vesti.

Volitve volilnih mož v Istri. Občinske uprave so že prejele pozive od dotednih okrajnih glavarstev, da pripravijo v najkrajšem času volilne liste ter predlože iste okrajnemu glavarstvu. Po tem soditi so volitve volilnih mož po pojedinih občinah že pred uradni ter da utegnejo po nekod začeti volitve že v prvi polovici meseca aprila.

Italijanske novine pozivljajo neprestano svoje pristaše pod zastavo, da složno stopijo v boj proti našemu ljudstvu. Iste novine črne in obrekajojo pojedine naše osebe, cele občine in naša društva. Njim je seveda jedino svrha, da bi očrnili te osebe, občine in ta društva pred oblastmi, ljudstvu pa da bi pokazali iste v slabici. Te oblasti vedo — ako hočejo vedeti —, da se z naše strani postopa pošteno in odkrito ter v popolnem soglasju se zakoni. Ne treba torej, da bi si belili svoje glave z vprašanjem, kako da si bodo oblasti tolmačile te spletke in ta obrekovanja. Kar se dostaže našega ljudstva po deželi, reči smemo — hvala Bogu! — da je že dobro spregledalo, da je jelo spoznati prijatelje in neprijatelje, ter da že dobro razlikuje ljudi od pšenice. Tam pa, kjer je naš narod več ali manj odvisen od gospode, in se torej laglje dà zavesti od poznanja spletkarjev, tam treba, da mu gredo na roko in ga poučujejo pravci, duhovniki in posvetnjaki. Naše slovensko in hrvatsko ljudstvo je bistro in dobro; isto se dà rado poučiti in voditi, samo treba v to zdravega in jedrnatega pouka ter poštenih, poštvorčnih in nesebičnih voditeljev. Kdor čuti v sebi ta svojstva in kdor je pravi prijatelj ljudstva, temu ... , kdor sedaj obilo posla, ki ne more ostati brez ploda in božjega blagoslova.

Na shod volilcev, kateri sklicujejo za jutri popoludne v Hrušico deželna poslanec Slavoj Jenko in Mate Mandič ter državni in deželni poslanec Vekoslav Spinčić opozarjamо še enkrat vse rodoljube istrske. Komur je le mogoče, naj se udeleži tega shoda, da se poslednji kot imponantna manifestacija narodne volje dostojno pridruži shodom, sklicanim dosedaj po naših vrilih zastopnikih. Volitve so pred uradni, nastopili so resni časi za to našo ubogo, ali draga nam Istro. V takih trenotkih treba resnih dogovorov in vspodbuje. Nevednim treba pouka, tem veljajo v prvi vrsti taki shodi. Priti pa morajo tudi zavedni da se svojim jasnim vzgledom vspodbude milačneže, razbistre nevedneže ter navduše boječe Uprav v okraju podgrajskem zastavili so neprijatelji naše narodne ideje v poslednjem času vse svoje sile, pokažite jim že na volilskem shodu, da je zmanj ves njihov trud, da na teh naših slovenskih tleh ni mesta za spletke narodnih nasprotnikov!

Volilno gibanje. Pod tem naslovom bomo donašali vse važnejše vesti, tleče se predstoječih deželnozborskih volitev po Istri, zbor česar prosimo svoje prijatelje in somišljenike po Istri, da bi nam točno poročali o vsem, o čemer bodo sodili, da bi utegnilo koristiti dobri stvari, ako pride v javnost. Posebno jim priporočamo, da naj pazno zasledujejo vse delovanje naših nasprotnikov v ta namen, da bi prevarili in zaveli naše ljudstvo. Ob takih prilikah obečajo poznanji „sijori“ ubogemu kmetu zlate hrive in sre-

břne doline, a pozneje — po volitvah — ga nati ne pogledajo. Italijanska gospoda si ne upajo stopiti pred naše ljudstvo javne, na shodih, kakor delajo naši pravci in poslanci. Oni se boje javnosti, ker v javnosti ne bi mogli prevariti nikogar, ali da rečemo po domači: ker ne bi mogli nikomur ponuditi roga za svečo, kar jim pa gre tako izvrstno izpod rok na tajnih shodih. A ker se boje javnosti je znamenje, da je njih delo nečisto in da so njihovi cilji nepošteni.

Pozor torej, rodomlubje, na spletke italijanske gospode, ki bode tudi to pot hoteli upotrebiti vsa sramotna in nedopuščena sredstva, da bi premotili neukoga in prezaupljenega kmeta.

Nov napad na c. kr. okrajnega šolskega nadzornika g. Dolinarja. „Il Paese“, najradikalnejše glasilo italijanske stranke, je priobčil dne 27. t. m. pod naslovom: „La propaganda slava d'un ispettore scolastico“ nastopni članek:

Ker je mestno svetovalstvo vložilo energetičen protest zoper protiitalijansko postopanje nadzornika okoličanskih šol, pričakovalo se je sploh, da višje oblastvo opozori imenovanega gospoda na izpolnjevanje zakona, po katere je cesarskim uradnikom prepovedano vtečati se v politične in narodne prepire. Ali varali smo se, kajti omenjeni gospod neustrošno nadaljuje svoje delo. Tako n. pr. je obiskal pred nekoliko dnevi nadaljevalni tečaj v Škednji in vstopivši v dotično sobo, odgovoril na italijanski pozdrav učiteljev (maestra) ostentativno — slovensko. Pri takih vzgliedih se ni čuditi, da naše šole vedno bolj propadajo. Zvedeli smo, da je gospod kaplan ojstro pokaral učenca, drugega italijanskega razreda, ker ni znal moliti vere im mu pretil, da bode moral prestopiti v slovenski oddelek, ker italijansko ne zna. Ne more se več govoriti o pomembni metodih; vrnol se je čas, ko so se vednosti in ročnosti vtepele v glavo s šibko. Deček je dobil začušico, baje zaradi neznavne malenkosti, ker je namreč rekel, da on ne govori ščavo, kakor njega roditelji. Priporočamo to stvar onim, kajim je skrbeti za to, da oblastvo ne izgubi vsega svojega ugleda*.

Pa koliko resnice je v tem zlobnem dopisu? Čujte! Pozvedovali smo marsikod in zvedeli iz gotovega vira to le:

1. Gospod okrajni šolski nadzornik je preteklo nedeljo res obiskal slovenski nadaljevalni tečaj v Škednji in vstopivši pozdravil seveda slovensko zbrane učenke in vrlo učiteljico.

2. Gospod duhovni pomočnik Cink ni nikdar pretil nikomur, da bode moral prestopiti v slovenski oddelek — še manj pa kakemu učencu drugega italijanskega razreda, ker učitelj versva v tem razredu nio, ampak gospod župnik Kavaljč.

3. Kakor je zlobni dopisun izvile iz trte italijanski pozdrav slovensko narodne učiteljice in dozdevni zločin uzornega duhovnika, ravno tako je tudi on — in nikdo drugi — izmisliš ono začušico, katere učenec ni nikdar dobil, a bi se bila najbolj prilegla — publike glavni nesramnega dopisuna.

Pročnje za ustanovitev novih društev. Finančno ministerstvo je odločilo, da se morajo prošnje ali naznani na novih društvenih kolekovati s kolkom 50 nvč. Priložena pravila se kolekujejo po 15 nvč na vsako polo-

ket odgojitelj mladine, skrbeti mora za svoj ugled oni, ki zastopa pravico, in žalibog, da tu niti bleščec naslov ne zadošča vedno. Kdor zastopa pravico, mora v prvi vrsti biti pravičen sam, ako hoče, da se nedolžni ne bode bližali s trepotom sodnemu stolu, ako ne razpolaga z isto prefriganostjo, kot njegov krični nasprotnik.

Za temi kot prvimi v družbi človeški pa pridejo oni, ki so postavljeni duševnim pastirjem celokupne družbe človeške. V kaki luči pak zasijte ime dužavnega pastirja, ako se nekega dne sliši, da bi pastir bolj zasluzil palice*, nego njegove ove?

In za vse „te in take“ imeti mora satirik redno brušeno ost; on mora brez ozira na stan in socijalno veljavno bljetati, kjer je to res potrebno; dà, on ima s v o b o š c i n o — pravico, vihteti bič svoje satire preko glav in ušes istih, ki reprezentujejo madež človeške družbe v socijalnem in političnem obziru. Kako jezo si mora torej nakopati pri veljakih in odličnjakih, pri fakinazi v lepi in razdrapani oprtnjavi, — to, gospod

Priložiti se mora še kolek 1 gld. za prvo pôlo, oziroma kolek po 50 nvč za vsako naslednjo pôlo tistih pravil, na katero pride vladno dovoljenje za novo društvo. Ako se pa društvo ne dovoli, vrne se dotedni kolek za 1 gld., oziroma še oni po 50 nvč.

Nadzornik orožništva. Danes popoludne dospel je v Trst generalni nadzornik orožništva, generalmajor Ivan pl. Horrak in se nastanil v hotelu de la Ville.

Mestni svet tržaški. Sinočna seja bila je zopet znamenita, zares takó znamenita, da zasluži ohraniti našim potomcem spomin na — koze, katere preobračajo naši onorevoli v mestni dvorani. No, kakor se morejo osvedčiti naši čitatelji iz sledčega poročila, poskrbeli so naši mestni očetje sami za to, da se njih slava in modrost — ovekovečita. Čujmo torej, kaj se je godilo v tej seji!

Predsedoval je župan, prisotnih je bilo 33 svetovalcev. Po odobrenju zapisnika IV. seje priobčil je župan, da je došla potom namestništva najviša zahvala na izjavi sočutja tržaškega obč. predsedništva povodom smrti nadvojvode Albrehta. Potem so prečitali pismo tukajšnje podružnice družbe „Lega Nazionale“, s katerim se zahvaljuje „Lega“ na tem, da se je municipij Tržaški vpisal kot stalen (Domsrten ?? Stavec) član družbe „Lega Nazionale“. Potem so prečitali, ne znamo pa v kateri namen, dve ministarski naredbi. Prva je naredba naučnega ministervsa, s katero isto potrjuje prejšnjo naredbo, da namreč članovi občinske šolske deputacije ne smejo ogledavati pismena dela o izpitih zrelosti na srednjih šolah, druga pa je odlok istega ministerstva, s katero isto odločja pritožbo mestnega sveta z dne 23. junija 1893, glede kratic za označevanje novega denarja, usprejetih v šolske knjige. Gospoda Lahi bi hoteli tudi v tej stvari prednost pred ostalimi narodi monarhije, toda ministerstvo jim je odgovorilo, da se pri uvedenju teh kratic nikakor ni moglo oziрат na vse jezikne monarhije. Nadalje so prečitali dopis okrajnega glavarstva Postojnskega, s katerim se priznava tržaški občini pravo, da sme pod natanko določenimi pogoji zajemati iz Bistrice po 12.000 kub. m. vode na dan. Te spise vzel je zbor na znanje, istotako županovo izjavo, da ne morejo razpravljati ožjematecju za Rossettijev spomenik, ker so odposlali zapisnik člangu razsoditev, ki parju Dal Zottu, v Benetke v podpis. Dal Zotto pa menda ni imel časa podpisati se, ker zapisnika še ni nazaj. — Potem je opisal svetovalec dr. Morpurgo v dolgem govoru nedostatke, ki se pojavljajo v mestni bolnišnici vsled tega, ker je prepričan. Priporočil je, da se urno ukrene potrebno, da ne bi se isti nedostatki zopet pojavili v prihodnji zimi in vprašal je župana, kaj se je storilo v tem obziru. Svetovalec Benussi je priporočil, da naj se razširijo in zboljšajo priprave proti nevarnosti ognja v bolnišnici. Župan je odgovoril obema, da se eksekutiva bavi že dlje časa z bolnišnico in je pozval mestnega fizika dr. Costantinija, da naj stvar pojasni. Le-ta je opisal sedanje odnosajo v bolnišnici in priobčil, kaj je vse se zboljšanje; svoj govor je sklenil zatrdiril, da bodo v kratkem odpravljeni vse nedostatki. Dr. Morpurgo je na to predložil resolucijo, s katero se nalaga eksekutivi, da prej ko možno odpravi nedostatke, ki so na-

urednik, Vam bode gotovo znan. Koliko pokvarjenih želodev, koliko prebdenih očij, gre na njegov račun, o tem niti govoriti in zato je od povem prelepé časti slovenskega satirika, — — meni se rojaki smilijo... .

Rajše bi vam poročal kaj iz kronike; a ker danes iz kronike našega Kamnika ni drugega poročati, nego k večjemu kak katár, Vam rajše z radostjo beležim, da v tem, ko Vam pišem te vrstice, zunaj lepo sonce sveti.

Da, solnce, z aželjeno pomladjanje solnce sije konečno zopet in še zaveti znanilec pomladni jaše trobó in vriskajé skozi vzduh na vonjavem beliču lilijsvetega Jožefa!

V roki dviga običajni svoj „tigrus“ in za trobento služi mu milo-tožna „primula veris“ — oj ta primula veris! — in kliče, da se razlega povsodi, kjer se nahaja za čarobni ta klic doveznih src in ušes, — koliko jih broji naš Kamnik? — naslednje oznanilo:

Pomlad se bliža,
Sneg se topi,
V joča spod grma
Glavo moli.

Dá, — glavco moli!

stali vsled tega, ker je mestna bolnišnica prenapolnjena. Zbor je vprijel to resolucijo soglasno.

Sedaj pa je prišla na dnevni red glavna točka: Predlog mestne delegacije, kako naj bi se očekoval spomin na obisk istrskih delegatov v Trstu na dan sv. Jušta leta 1894. po rojstvu Gospodovem. Mestna delegacija stavlja ta le piramidalni predlog:

V predsobi velike mestne dvorane naj se vzida mramornata plošča, na kateri naj bi se v zlatih črkah bliščal napis:

Il giorno 2 di novembre del MDCCXCIV qui convennero i podestà e i delegati dell'Istria a riaffermare che umano potere non cancella XX secoli di vita latina, ali po naše: „Dne 2. novembra 1894. zbrali so se tu župani in oddisponci Istre v potrditev, da človeška moč ne izbriše 20 rekov latinskega željenja.“ In za to ploščo naj bi potrosili **200 gld.**!! Proti temu nečvenemu predlogu govoril je svetovalec g. Gorup, izjavivši v imenu svojih okoličanskih tovarisjev - svetovalcev, da bode glasoval proti predlogu, ker znaci izvršitev istega provokacijo slovanskega živija istrskega. To izjavo vprijela je fakinaža na galeriji z navadnim svojim hruškom. A onorevolu G. Raskoviču ni zadoščal predlog mestne delegacije. Odgovoril je svetovalcu Gorupu, da, četudi bi bila ta plošča nekak protest slovensk protest, je tu protest vendor jako slab z ozirom na toliko protinarodnih demonstracij, katere priprejajo nasprotniki italijanstva (!). Toda Raskoviču tudi ni po volji, da bi se plošča vzidala v predsobi; plošča mora biti vidna vsem meščanom, zato naj se vzida v veži mestne palače. Ta Raskovičev predlog mestne delegacije so vprijeli in dovolili potrebnii denar **soglasno**, izvzemši prisotna okoličanska svetovalca gg. Gorup in Vatovec. (Živeli tržaški konservativci! Stavec). Ta sklep provzročil je silno odobravanje družbi na galeriji.

O poročilu trgovinskega odseka glede prošnje družbe Tramvaj za pogojo povišanje vozne cene, vnela se je dolga razprava. Odsek predlaga, da se dovoli družbi Tramvaj povišanje cene na progi Boschetto-Sv. Andrej od 8 na 10 nč., če podaljša progo v novem pristanišču, toda le s tem pogojem, da zgradi novo progo od trga Negoianti v novo pristanišče in da bode na tej progi vozna cena 5 nč. Zajedno predlaga odsek, da zbor preide na dnevni red preko predloga svetovalca Via, ki priporoča Tramvaju uvedenje električne železnice. Prošnjo družbe Tramvaj je zbor rešil povoljno in nespremenjeno, ne glede na predlog odseka. — Konečno je zbor dovolil brez razprave, da se prenesejo razni prebitki iz leta 1894. na letosnji proračun. — Seja je končala nekoliko pred deveto uro.

Jednakopravnost. Urednik Goriške „Soče“ podal je v neki pravdi slovenske obtožnice. Te dni mu je okrožno sodišče v Gorici naložilo strošek 87 gld. za laške prevede, katere je napravil zapriseženi tolmač dr. N. Tonkli. Ker pa imajo Slovenci v Gorici menda pravico pravdati se v svojem jeziku, bili so prevodi nepostavni in ne potrebni, kajti urednik „Soče“ ne bi se pravdal pred laškim porotnikom. Zato je podal obširno pritožbo proti plačilnemu načelu. Lahi pa kričijo, da se sodišča na Primorskem — „poslovenjajo“!

Kakih sredstev se poslužujejo v svoji zadrgi naša italijanska gospoda, o tem je podala krasen vzgled „Naša Sloga“ v svoji zadnji številki. Oklic do naroda, ki so ga izdali naši deželni poslanci, ostavljajo deželni zbor v Poreču, zadej je italijanaše do srca. V tem proglašu je bilo naslikano živimi besedami bedno stanje Hrvatov in Slovencev v Istri. Naravno, da to ni bilo po godu latinski gospodi. Pa kaj so storili? Cujte in čudite se! Te dni je prinesel puljski „Il giugno Pensiero“ ves ta proglaš s podpisi naših poslancev vred, ali povsem pokvarjen in predugačen, v tem zmislu uamreč kakor da naši poslanci zasmehujejo svoj narod! To je „pošteno orozje“ istrskih italijanašev, ki brijejo norce iz nemorne delavnosti in pozrtvalnosti naših poslancev. Ali gospoda naj ne nikdar pozabijo na tisti starci pregovor, da kdor se na zadnje smeje, se najbolje smeje.

Koncert Ondříček. Kakor je že objavljeno, priredi komorni virtuož Fran Ondříček v ponedeljek dne 1. aprila koncert v gledališču „Politeama Rossetti“. Pri koncertu bude sodeloval pianist Karol Lafitte. — Vspored koncertu je: 1. Fr. Ondříček: Ernst, koncert za glosi. — 2. Karol Lafitte: a) Schütt, „Air villageois“; b) Moszkowsky, „Etincelles“. — 3. Fr. Ondříček: a) Wagner-Wilhelm, „Feuille d'Album“; b) Bach: „Arija“; c) Paganini: „Moto perpetuo“. — 4. K. Lafitte: Liszt, Rapsodija št. 12. — 5. Fr. Ondříček: Směťana, fantazija iz opere „Prodana nevesta“. — 6. Fr. Ondříček: Ernst, „Ogerske narodne pesmi“.

Vstopnina v pritličju, lože in I. galerijo 50 nč.; isto za otroke do 10 let in za vojake (do stražmeštira) 30 nč.; naslonjaci (razen vstopnine) f. 1; sedeži 40 nč.; lože v pritličju f. 5; v I. nadstropju f. 4; galerija 20 nč. Početek koncertu je ob 8 uri zvečer.

Iz Barkovlj se nam piše: Minolo nedeljo vršil se je običajni vsakoletni občni zbor sl. pevskega društva „Adrija“ v Barkovljah ob navzočnosti zadostnega števila udov. Po običajnem pozdravu podpredsednika Franca Škuke, prečital je tajnik svoje poročilo, katero je bilo res krasno sestavljeno. Vsa čast g. tajniku, ki je pokazal, da ima talent in voljo, akoravno je priprav okoličanski kmet! Ali žalostno je bilo vendor to poročilo, kakov je omenjal sam tajnik, rekši: Naše društvo — nekdaj toli slavljeno — spalo je spanje pravičnega, upam pa, da naša zavednost in narodna navdušenost razpršita ono meglo, v kateri smo tavali do sedaj. To, kar smo vprijeli po našem velezasušenem g. predsedniku Drag. Martelancu, moramo skrbno braniti — ne sme izumreti.

Tekom leta je odstopil g. predsednik, ustanovitelj društva, Dragotin Martelanc, ker ga je mučna bolezen ukrenila v postelj, kar je društvo jelo spati, kajti ni bilo več onega, ki bi bil dajal nasvetov, ki bi bil vodil.

Na tem da hirajo naša pevska društva je krivo tudi pomanjkanje učiteljev petja, zbor česar ne bi smeli opustiti ideje ustavnovitve „Zaveze med pevskimi društvami v oklici“.

Po vprijemu raznih predlogov vršila se je volitev v novi odbor, pri kateri so bili voljeni: Predsednikom Fran Godnig, tajnikom Dragotin Pertot (Jernejev), blagajnikom Dragotin Pertot (Križetev) in šest drugih odbornikov.

Na novoizvoljenem odboru bode sedaj ležeče, da zbudijo zopet ono prekrasno petje v naši lepi vasi, ki se je nekdaj razlegalo tu le ob „sinji Adriji“. — Fojačev.

Iz Bazovice, nam pišejo: Ker sta se v cenjeni „Edinstvi“ oglašila v tem mesecu že dva dopisnika iz naše vasi, dovolite, gospod ureduški meni kot tretjemu malo prostorčku.

V št. 33 poročal Vam je prvi, nekoliko muhasti gosp. dopisnik o nekoliko nerodnisti izza predpustne dobe; pritrdirti pa moram, da je poročal resnico.

Obžalujem le, da je hotel drugi g. dopisnik v 36. št. „Edinstvi“ nekako zagovarjati nekatere sokrivce ter zajedno pomilovati prvega dopisnika; češ, da je isti bril norce iz dogodivše se nesreče ter da nima nikake ljubezni do ugleda svoje lastne vasi. Pridodal je še, da se vsakomur lahko prigodi taka nesreča.

No, no, počasi! V Bazovici se ni dogodila nikaka „nesreča“ ampak vršil se je pretep. A jaz menim, da bolj skrbimo za ugled vasi, ako grajamo take dogodke in svarimo ljudstvo, kajti pa, če pomilujemo in opravičujemo tiste, ki so se tepli.

Drugi gosp. dopisnik pravi, da prvega dopisnika pomilujejo in obsojajo — vsi. Kaj pa? Kdo vam je vendor dal pravico, pomilovati ali obsojati koga v imenu — vseh? Nasvet prvemu dopisniku, naj bode v bodoče bolj previden se svojimi dopisi, je čisto nepotreben; veliko bolj potrebno pa bi bilo, da drugi gosp. „dopisnik“ bolje informira na izvestnem kraju, kajti njega dopis se gotovo ni koval v bazovški kovačnici.

Prvi gosp. dopisnik toži, da so naše orgle „neme“ vzlič okolnosti, da imamo dva organista. Drugi odgovarja, da temu niso kriji bazovški „nezavedneži“. Kdo pa je prav za prav krije na tem, tega ne pove tudi drugi dopisnik. Ali naj bode kriji Peter ali Pavel, jaz se tudi nočem spuščati v ta njiju

prepir. Le to vem, da sta se izrekla oba organista, da pri sedanjih razmerah ne bi na nikak način prevzela službe organista.

Drugi dopisnik pravi, da bi radi najeli tudi kakega drugačega organista, toda le tega, kakoršnega bi hoteli on in njegovi malobrojni somišljeniki. Jaz pa mislim, da za sedanjo skromno plačico bil bi dober katerisobi — da bi ga le imeli.

Ker pa že živimo v dobi tihega tedna, priporočal bi dopisnikoma: molči prvi, molči drugi in molčal budem tudi — jaz.

Tretji.

Iz Rojana se nam piše: Minolo nedeljo je imela „Podružnica sv. Cirila in Metoda na Greti“ svoj redni letni občni zbor v prostorih sl. „Konsumnega društva“ v Rojanu. Omenjenega zobra udeležilo se je precejšnje število udov, ali vendor le premalo v razmerju se številom društvenikov.

Gospod predsednik Just Piščanc otvoril je zborovanje se „živio“-klicem Nj. V. našemu cesarju Franu Josipu ter pozval gospodnjika, da naj prečita svoje poročilo.

Iz izborno sestavljenega poročila razvideli smo, da je vršil sl. odbor popolnoma svojo nalogo, kajti shajal se je redno k sejam, da pretresaje in uvažuje koristi in napredki podružnice. Iz poročila smo tudi razvideli, da se je letos odpril po premognih ovirah tretji otroški vrtec v našem okraju, na čemur se imamo zahvaliti le trudiljivemu in marljivemu gosp. predsedniku, kakov je običajno pozdrav podpredsednika Franca Škuke, prečital je tajnik svoje poročilo, katero je bilo res krasno sestavljeno. Vsa čast g. tajniku, ki je pokazal, da ima talent in voljo, akoravno je priprav okoličanski kmet! Ali žalostno je bilo vendor to poročilo, kakov je omenjal sam tajnik, rekši: Naše društvo — nekdaj toli slavljeno — spalo je spanje pravičnega, upam pa, da naša zavednost in narodna navdušenost razpršita ono meglo, v kateri smo tavali do sedaj. To, kar smo vprijeli po našem velezasušenem g. predsedniku Drag. Martelancu, moramo skrbno braniti — ne sme izumreti.

Pri posamičnih predlogih vnela se je živahn razprava, kar je dokaz, da se zanimajo udje za procvit podružnice, le žal, da imamo tudi take, kateri bi tudi v to prevažno društva radi zanesli lokalizem in separativem.

Po vprijemu več predlogov vršila se je volitev za novi odbor, pri kateri so bili voljeni: Predsednikom gosp. Just Piščancem, tajnikom gosp. Franjo Suštin, blagajnikom gosp. Ivan Grdol; v odbor pa gg.: Fran Dollenz deželni poslanec, Mikelič Fran in Ščuka Fran. Imena voljenih so nam že porok, da bode cvela naša podružnica in se razširjala. Vam pa g. udje in drugi vaščani je dolžnost, da podpirate kolikor možno našo podružnico, da se je spominjate ob vsakej prilikti in da priborite podružnici vsaki vsaj še po enga uda. — Kalabrež.

Iz Sežane nam pišejo: Pri banketu, prirejenem novo imenovanemu okr. šol. nadzorniku č. g. M. Kante-tu na čast, dne 25 marca nabralo se je za tukajšnjo moško podružnico družbe svetega Cirila in Metoda 4 gld 45 nč.

Pozor zidarji in klesarji! Iz Budimpešte javlja tam živeči Slovenec to le „svarilo“: Ako kdo nagovarja naše zidarje in kamenoseke, da naj gredó v Budimpešto, svarimo jih, da naj mu nikar ne gredó na limanice. Tukaj so gospodarji vrgli na cesto 352 mōž, ki so sedaj brez dela. Vse delavnice so zaprte od 2. marca.

Romarji v Palestino. Minoli četrtek ob 8%, zvečer dospelo je z. Dunaja v Trst 200 romarjev namenjenih v Palestino. Odpeljali so se včeraj s parnikom, ki je odplul v Aleksandrijo.

Mlin v Stražičah ostane odprt še do konca aprila t. l. Mlin bode okolo 40 vagonov žita na teden.

Novo zdravilo. Iz Pariza pišejo dne 28. t. m.: Tukajšnje učenjake presenetil je mladi dunajski zdravnik dr. Aleksander Marmorek, ki posluje sedaj v Pasteurjevem zavodu, z epohalno iznajdbo. Dr. Marmorek objavil je namreč v društву „Société de Biologie“, da se mu je posrečilo najti in gojiti bacila, ki nastajajo vselj gniljobe in ki zstruplja kri. A našel je tudi protistrup, ki umori tega bacila, katerega nazivljajo zdravnik „Streptococcus pyogenes“. Ta protistrup je tako silno močan, kakor noben doslej znani strup, kajti desetmilijardni del jednega kubicnega centimetra tega strupa umori domačega zajeka. Učenjaki priznavajo, da „Streptococcus“ provzroča prisade v ranah, porodniško mrzlico in posebno pa usén. Ta bacil pa igra važno ulogo tudi pri dävici, kajti večkrat se

pokaže v dražbi s provzročiteljem dävice in potem se bolezen razvije takó zlobno, da je Behringov serum popolnoma brezvsečen. Dr. Marmorek imenuje svoj protistrup „Antistreptococcin“. Pod vodstvom generalnega zdravstvenega nadzornika dr. Chantemessa poskusili so te dni novo zdravilo v raznih Pariških bolnišnicah, in ti poskusi sponesi so se prav dobro. — Dr. Marmorek je studiral na Dunajskem vsečilišču; potem je bil operater pri prof. Chrobaku, sedaj je v Parizu v kliniki dr. Pozzija, zajedno pa se bavi v Pasteurjevem zavodu z bakterijskimi raziskivanji.

Pijana vola. V Monakovem so te dni vili vili pivo iz pivovarne na železniško postajo. Hkrati pričela sta se dva vola opotekovati, potem sta se valjala po cesti in bležala. Ni bilo moč spraviti ju po konci. Pozvali so živinozdravnika, ki je konstatoval, da sta vola — pijana. Dognali so, da sta stata vola dlje časa na dvorišču pivovarne, kjer sta se nasrkal piva iz odkrite kadi. —

Nesreča v kamnolomu. Včeraj je v Nabrežini zasula zemlja 21letnega klesarja Antona Boschettija. Priskočili so mu tovarisi v pomoč, ga izvlekli iz podrtin ter ga pripeljali v tukajšnjo bolnišnico. Beschetti je pobit na raznih krajih trupla; teža mu je strla tudi par reber.

Ponesrečil na lavu. 47 letni kmet Ivan Battiniss iz nižje Furlanije bil je predvčer rajšnjem doma na lov. Razpočila mu je stará puška v roki in mu strašno razmehnila desno roko, a ranila ga v tudi v licu. Pripeljali so ga semkaj v bolnišnico.

Sodnisko. 34letna kuvarica Ivana Kovarič iz Komna je dobila včeraj teden dñij zapora, ker je bila ukradla dve steklenici „refoska“. Priznala je tativino, hoteča ublažiti jo z izjavo, da je popila vino — na zdravje svoje gospodinje! — 32letni težak Fran Riosa iz Trsta je dobil zaradi poskušene tativine in javnega nasilstva 20 mesecev ječe ter pride po prestani kazni pod policijsko nadzorstvo. Riosa je dne 18. februarja t. l. zjutraj na vse rano vlonil v Skabarjevo prodajalnico v ulici Carintia in tam vse premetal, iskaje denarja. Po naključju mimo prišedšemu stražarju, ki je prijet bežega nevarnega tatu, upiral se je na vso moč, in vrgel bi ga bil v kanal, da ni prihitel drug stražar v pomoč. Riosa je tajil vse, izgovarjajoč se, da je v trgovino pogledal le iz radovednosti, s stražarjem pa da se je ruval zaradi tega, ker je misil, da je — kak napadalec.

Policijsko. 53letnega brezposelnega pekovskega pomočnika Frana T. iz Kranjske so zaprli, ker se je vtihotil v hišo stev. 1 v ulici del Sapone. — Branjevem Ferdinandu Devetaku ukradel je neznan tat voziček vreden 12 gl. — 38letnega težaka Santa A. iz Vidma na Laškem so zaprli, ker je ukradel par kilogramov kave.

Slovenski Svet, 13. št. od 30 marca, ima naslednjo vsebino: Bismack pa Slovensko. — Amicus Plato (razprava). — Ivanu Navratilu k 70letnici (Pes.) — Babi življa padectva. — Nekoliko rieči o rodbinskoj ljubavi u hrvatsko-srbskoj narodnoj poeziji. — Dopisi. — ruske drohtinice. — Ogled po slovenskem svetu. — Književnost.

„Slovenski Svet“ se prodaje v Trstu z večine po tabakarnah, kjer „Edinstvo“, tudi v Internationales Zeitungs Bureau.

Najnovejše vesti.

Dunaj 30. (Poslanska zbornica). Poslanci Bergstaller in tovarisi interpeljuje ministra za trgovino v zadevi zaželenje premenne pristaniških pristojbin.

Sredec 29. Kakor javlja list „Mir“, sklepal je turški občinski svet, sodniški postopki proti bivšemu ministru Petkovu in proti inženirju Nučerovu, ker sta ista pri raznih dobavah oskodovala občinsko premoženje za več nego 80.000 frankov.

<b

